

Utlåtande

14.06.2022

Ärende: VN/34059/2021

Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till författningsändringar som gäller projektet för att utveckla utbildningen på andra stadiet

Lausunnonantajan lausunto

Ni kan skriva utlåtandet i textfältet nedan

Samkommunstyrelsen 13.6.2022 § 69

I utvecklingen av utbildningen på andra stadiet bör de faktiska verksamhetsförutsättningarna för utbildning på svenska tas i beaktande. Utbildningsutbudets bredd och regionala tillgänglighet bör tryggas, så att även mera smala utbildningar i fortsättningen kan ges på svenska dock så att antalet s.k. finlandssvenska unika utbildningar inte ökas från nuläget. Detta motiverar vi med arbets- och näringslivets behov av yrkesutbildad arbetskraft också på svenska samt individens rätt till val av utbildning.

Vi konstaterar även att andra stadiets yrkesutbildningar under många år varit föremål för reformer, den senaste genomgripande reformen trädde i kraft 2018, hela effekten av reformen har ännu inte granskats särskilt som vi under de senaste åren genomlidit en pandemi, finansieringsvillkoren ändrats och reformerna av förlängda läroplikten/avgiftsfria andra stadiet trätt i kraft. Med erfarenhet av reformen av andra stadiets yrkesutbildning från och med 2018 vill vi poängtera vikten av information till upprätthållare, studerande, arbetsliv och allmänhet. Yrkesutbildningens anseende riskeras försämrats av otydligt formulerade och frekvent förekommande reformer. Vi frågar oss om lagförslaget ger svar på de utmaningar som lagförslaget är tänkt att lösa. Vi frågar oss också om det inte borde göras en översyn av utbildningssystemet som helhet inte i små delar, eller som nu åter en gång är fokus på andra stadiets yrkesutbildning.

Landets ogynnsamma befolkningsstruktur är ett ämne som i högsta grad berör andra stadiets utbildningar. Upprätthållarna av yrkesutbildning försöker aktivt anpassa verksamheten utgående från regionens behov av utbildade yrkespersoner och även bygga studiehelheter som underlättar

övergången till studier på tredje stadiet. Frågan är om lagförslaget löser utmaningarna i landets demografi.

Studerandes vilja att utöka sina kompetenspoäng från 180 kp till 210 kp inom ramen för befintliga ekonomiska resurser är en utmaning även om rätten inte är subjektiv. Det leder till att undervisningen igen en gång ska förverkligas med allt knappare ekonomiska medel.

På basen av den information som finns tillgänglig är det omöjligt att ta ställning till den proposition som nu är för utlåtande då helheten för andra stadiet och för yrkesutbildningen i synnerhet saknas. Tanken är god med att studerande som bedriver både yrkesstudier och gymnasiestudier nu får en mera formaliserat ramverk. Tanken är också god med att läroplikt och kontinuerligt lärande separeras med tanke på målgrupperna men dessvärre saknas förslag till förordning vilket gör helheten som nu föreligger svår att greppa. Ministeriet säger själv att man under hösten kommer jobba vidare med förändringsarbetet. Vi frågar oss därför varav denna brådska då förändringarna är tänkta att träda i kraft från och med 1.1.2024 för finansieringens del och från och med hösten 2024 för studerandes del. VI SER DÄRFÖR ATT PROJEKTET BEHÖVER MERA TID FÖR ATT PÅ BASEN AV FAKTA OCH MED EN HELHETSSYN I DIALOG MED UPPRÄTTHÅLLARNA KUNNA FÖRAS FRAMÅT TILL GAGN FÖR STUDERANDE SAMT ARBETS- OCH NÄRINGS-LIV.

Vi stöder det utlåtande som gjorts av bland annat AMKE rf.

Karp Ulrica
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur, skn -
Samkommunstyrelsen 13.06.2022 § 69